

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 172/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED] zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 107/2019 a jeho uznesením z 30. decembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra (ďalej len „sťažovateľka“ alebo v citáciách len „sťažovateľ“, ako to uvádza jej právny zástupca, pozn.), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 107/2019 a jeho uznesením z 30. decembra 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke je vedené trestné stíhanie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) s poukazom na § 138 písm. i) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). V rámci tohto trestného stíhania bola sťažovateľka uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Tp 130/2018 z 19. októbra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 84/2018 zo 14. novembra 2018 podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov vzatá do väzby.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 3 Tk 2/2019 zo 28. novembra 2019 žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a jej väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a prijatím písomného sľubu. O sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 30. decembra 2019 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

4. Sťažovateľka namieta neprimeranú dĺžku trvania väzby, ktorá trvá od 16. októbra 2018, keď jej bola spolu s ostatnými obvinenými obmedzená osobná sloboda z dôvodu podozrenia zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, ako aj skutočnosť, že lehota väzby jej bola opakovane predlžovaná. Sťažovateľka osobitne poukazuje na to, že v rámci rozhodovania o predĺžení lehoty väzby dostali orgány činné v trestnom konaní od krajského súdu „väzobný mandát“ z dôvodu potreby zopakovania

procesných úkonov do 30. septembra 2019, no tieto procesné úkony boli následne príslušným vyšetrovateľom zrušené a vo veci samej bola podaná obžaloba.

5. Sťažovateľka uvádza, že *«Krajský súd v Nitre dal OČTK väzobný mandát aj po júli 2019 dokedy bola pôvodne predĺžovaná väzba. Ďalšie trvanie väzby po mesiaci júl 2019 bolo zo strany krajského súdu odôvodnené potrebou vykonania konkrétnych procesných úkonov, ktoré vyšetrovateľ naplánoval avšak následne zrušil. Tým stratili OČTK väzobný mandát a väzba stratila svoju legitimitu.*

...

Mám za to, že skutočnosť, že trvanie väzby po mesiaci júl 2019 bolo zo strany Krajského súdu odôvodnené potrebou vykonania konkrétnych procesných úkonov, ktoré vyšetrovateľ naplánoval avšak následne (aby OČTK „stihli“ lehotu!) následne zrušil, je veľmi podstatný argument pre posúdenie legitimacy väzby a pokiaľ naň súd nechcel vziať zreteľ, mal sa s týmto aj náležite vysporiadať.

...

Týmto postupom OČTK kedy dodatočne poskytnutú lehotu trvania väzby nevyužili na ten účel, na ktorý bola Krajským súdom poskytnutá, došlo k obídeniu zákona v môj neprospech ako obvinenej, moja trestná vec po 31.07.2019 stala nekoncentrovanou, takou, ktorá nie je vybavovaná prednostne a urýchlene podľa §2 ods. 6 Trestného poriadku a tým sa väzba stala nezákonnou a nedôvodnou (prestala byť nevyhnutnou) v zmysle §79 ods. 1 Trestného poriadku.».

6. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka ďalej poukazuje na relevantnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), a to okrem iných aj na tie právne závery, podľa ktorých súd rozhodujúci o väzbe je povinný zachovávať princíp spravodlivosti a vyvarovať sa arbitrárnym alebo neoprávneným pozbaveniam osobnej slobody. K dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľka uvádza, že *„... v mojom prípade procesne dochádza práve k takej situácii, kedy sa dôkazy vo vzťahu k mojej osobe neposilnili, a to najmä vo vzťahu k dielčiemu skutku č. III, pri ktorom bola moja angažovanosť minimálna a z môjho konania vyplýva, že som upustila od ďalšieho konania a nemala som vôľu tento čiastkový skutok dokončiť. Z tohto dôvodu moje ďalšie zotrvanie*

vo väzbe je neúčelné a bezdôvodné, nakoľko od môjho umiestnenia do väzby prešla doba už viac ako 15 mesiacov.

...

Mám za to, že v mojom prípade s poukazom na vyššie uvedené okolnosti, nie je už v súčasnosti splnená požiadavka, aby väzba ako výnimočné a krajné opatrenie vo vzťahu k obmedzeniu osobnej slobody obvineného, trvala skutočne len nevyhnutnú dobu, a nie ako tomu bolo a aj je v mojom prípade, keď som zbytočne vo väzbe len kvôli vykonávaniu obsiahleho dokazovania v trestnej veci. Mám za to, že týmto sa stráca nevyhnutnosť trvania väzby v prípade mojej osoby a teda väzba ako taká nie je v súlade so zákonom (§ 76 ods. 1 TP).“.

7. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vo veci nálezom rozhodol, že jej základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a právo na spravodlivé konanie pred súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 107/2019 porušené boli. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Požaduje aj finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €.

8. Návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľka v konkrétnostiach nijako neodôvodňuje a obmedzuje sa na citáciu relevantnej právnej úpravy a na vec sa vzťahujúcej judikatúry.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

14. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

15. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu jeho úlohou nie je preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, z ktorých krajský súd vychádzal, prípadne odpovedať na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby, resp. o jej nahradenie inými zákonnými prostriedkami vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či jeho právne závery nie sú arbitrárne (svojvoľné), a teda či sú napadnuté uznesenie a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavne akceptovateľné.

18. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

19. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03). Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07). Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98, II. ÚS 315/06).

20. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08) ďalej vyplýva, že obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe. Obvinený môže byť do väzby vzatý a v nej držaný len z tých zákonných dôvodov, ktoré sú uvedené vo výrokoch súdnych rozhodnutí (III. ÚS 77/05, I. ÚS 92/08). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 141/04, III. ÚS 417/2011), ktorá korešponduje s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, vyplýva, že v prípade rozhodovania

o vzatí do väzby musia byť splnené tieto podmienky: po formálnej stránke musí existovať uznesenie o vznesení obvinenia, po materiálnej stránke musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že sa obvinený trestného činu, ktorý sa mu v uznesení o vznesení obvinenia kladie za vinu, dopustil. Napokon musí existovať niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 Trestného poriadku.

21. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, II. ÚS 64/2017). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (IV. ÚS 176/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 296/2010), v ktorej vyslovil, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového i druhostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces, v tomto prípade v konaní o osobnej slobode (obdobne III. ÚS 209/04, III. ÚS 160/2017).

22. Zohľadňujúc uvedené východiská a sťažovateľkou prezentované námietky, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, pričom pri hodnotení napadnutého uznesenia vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu

príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Ústavný súd vo svojej judikatúre, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam (IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08, III. ÚS 461/2015), uvádza, že odôvodnenie uznesenia druhostupňového súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia.

23. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v tvrdení, že krajský súd napadnutým uznesením porušil označené práva podľa ústavy a dohovoru, keď jej sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú zamietol. Sťažovateľka poukazuje na to, že krajský súd nezohľadnil jej námietku, podľa ktorej bolo rozhodovanie v jej väzobnej veci iba formalitou, pretože v danej veci došlo k odpadnutiu dôvodov väzby. Sťažovateľka taktiež namieta dĺžku trvania väzby, ako aj skutočnosť, že vo veci sa nekoná s osobitným urýchlením, čo samo osebe zakladá dôvod na prepustenie z väzby na slobodu.

24. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanej absencii väzobných dôvodov, resp. k ich dodatočnému odpadnutiu krajský súd v napadnutom uznesení bez akýchkoľvek pochybností konštatoval, že *„Dôvod ich preventívnej väzby má svoj podklad v samotnej povahe súdnej trestnej činnosti, jej dlhodobosti, opakovanosti i závažnosti, danej i významom úloh a ich postavením v sieti osôb, ktoré sa na nej mali podieľať... V tomto smere nadriadený súd v plnom rozsahu odkazuje na predchádzajúce väzobné rozhodnutia vo vzťahu k obžalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a na dôvody ich vzatia a ďalšieho držania v priamom výkone väzby.“* Krajský súd sa tak v plnom rozsahu stotožnil s okresným súdom postulovaným názorom ohľadom existencie dôvodov preventívnej väzby, a to tak z pohľadu podmienok materiálnych, ako aj formálnych.

25. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, podľa ktorej sa v jej veci nekoná s osobitným urýchlením, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že *„Pokiaľ obžalovaní za dôvod zániku dôvodov väzby hodnotia nedôvodné prieťahy v súdnom konaní po podaní obžaloby, na mieste je uviesť, že obžaloba v danej veci bola podaná 26.08.2019. Termín hlavného pojednávania vo veci bol nariadený súdom I. stupňa na 15.10.2019, keď hlavné pojednávanie bolo odročené z dôvodu ospravedlnenia a žiadosti o odročenie*

hlavného pojednávania obhajkyňou iného obžalovaného a jej neprítomnosťou na hlavnom pojednávaní (v prípade povinnej obhajoby), teda nebolo odročené z dôvodov, ktoré by nastali na strane súdu I. stupňa. Na dôvod, pre ktorý došlo k zmareniu uvedeného termínu hlavného pojednávania, súd I. stupňa reagoval ustanovením náhradných obhajcov obžalovaným, aby tak zjavne eliminoval možnosť opakovania obdobnej prekážky pro futuro. Faktom je, a v tomto smere treba sťažovateľovi prisvedčiť, že ďalší termín hlavného pojednávania bol zjavne odročený pre neupovedomenie splnomocnencov poškodených o hlavnom pojednávaní, avšak následne určený termín hlavného pojednávania na 16.12.2019 už bol riadne vykonaný aj s vykonaním časti dokazovania. V súčasnosti sú vo veci určené termíny hlavného pojednávania na 20.01.2020 a 10.02.2020 za účelom pokračovania v dokazovaní. Hodnotiac komplexne procesný postup súdu I. stupňa, nadriadený súd konštatuje, že, vynímajúc už uvedené zmarenie jedného termínu hlavného pojednávania pre procesné pochybenie zo strany súdu I. stupňa, ktoré však následne (16.12.2019) bolo sanované a ktorým nedošlo k významnému predĺženiu trestného konania, súd I. stupňa koná vo veci plynule a v súlade s požiadavkou urýchleného a prednostného konania v danej trestnej veci. Uvedené procesné pochybenie tak samo osebe nemá priamy vplyv na existenciu (a teda ani zánik) dôvodov preventívnej väzby u vyššie menovaných obžalovaných a nadriadený súd ho nehodnotí za tak významné, aby viedlo k dôvodnosti záveru o neopodstatnenosti ďalšieho trvania väzby obžalovaných z dôvodu neodôvodnených prieťahov v súdnom konaní.“

26. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením uznesenia okresného súdu a zároveň odkázal na predchádzajúce väzobné rozhodnutia, ústavný súd skúmal ústavnú udržateľnosť právnych záverov krajského súdu aj v spojení s právnymi závermi obsiahnutými v týchto rozhodnutiach a dospel k záveru, že krajský súd sa s otázkou naplnenia materiálnych a formálnych podmienok väzby sťažovateľky vysporiadal náležite a preskúmateľne a jeho právne závery nemožno považovať za arbitrárne. Ústavný súd považoval tiež za relevantné, že okresný súd v uznesení zo 28. novembra 2019 konštatoval „aj nad'alej trvajúcu existenciu dôvodov preventívnej väzby oboch obžalovaných tak z pohľadu materiálnych i formálnych“. Vychádzajúc z uvedeného, je zřejmé, že konajúce súdy dospeli k záveru,

že okolnosti, pre ktoré bola sťažovateľka vzatá do väzby, sa nezmenili a naďalej trvajú aj v čase rozhodovania o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Podrobnejšie dôvody, pre ktoré bola sťažovateľka vzatá do väzby a ktoré podľa záverov konajúcich súdov naďalej trvajú, boli uvedené v uznesení okresného súdu sp. zn. 3 Tp 130/2018 z 19. októbra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 84/2018 zo 14. novembra 2018 (s ktorými sa ústavný súd oboznámil, pozn.). Tieto dôvody sú sťažovateľke známe a všeobecný odkaz na nich v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v situácii, keď sa tieto dôvody nezmenili a naďalej trvajú, nemožno sám osebe považovať za ústavne neakceptovateľný (m. m. III. ÚS 241/07).

27. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľný v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe ESĽP, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pričom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predĺžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. *Khudoyorov v. Rusko*, č. 6847/02, rozsudok ESĽP z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193; *Öcalan v. Turecko*, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; *Khudobin v. Rusko*, č. 59696/00, rozsudok ESĽP z 26. 10. 2006, body 103 a 115].

28. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Súčasne ústavnú sťažnosť mohol ústavný súd odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, keďže nemá všetky náležitosti ustanovené zákonom. Pozornosti ústavného súdu totiž neuniklo, že sťažovateľka okrem iného namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy bez označenia konkrétneho odseku tohto článku ústavy, hoci v jej sťažnostnej argumentácii absentujú akékoľvek tvrdenia, ktorými by namietala porušenie práv vymedzených v odseku druhom a treťom tohto článku ústavy. Teda ústavná sťažnosť v časti jej petitu pôsobí aj nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu